

Van het verleden vertel je nu en in de toekomst

CONCEPT Beleidsplan Historische Kring Nieuwpoort 2020-2025

Versie Maart, 2020/A. Slob

Inleiding

Het bestuur van de Historische Kring Nieuwpoort (HKN) heeft dit beleidsplan geschreven. Hiermee willen we de positie van de vereniging omschrijven en de ontwikkeling die de vereniging wil doormaken in de komende 5 jaar. De wijze waarop zij haar doelen wil verwezenlijken en de middelen en activiteiten die daarvoor nodig zijn beschrijven we in hoofdstuk 3.

Dit plan zal worden gebruikt als leidraad bij besluiten en zal richting bepalend zijn voor de activiteiten.

1. Missie en Visie

De HKN heeft als visie dat de cultuur-historische waarden in haar regio op waarde moeten worden geschat en worden behouden voor toekomstige generaties. De regio waarvoor de HKN zich in wil zetten is de Noordelijke kant van de Alblasserwaard.

De Historische Kring Nieuwpoort stelt zich de volgende doelen:

- het in standhouden van de regionale geschiedenis door archivering van gegevens.
- het conserveren van objecten die betrekking hebben op historische waarden van deze streek.
- optekenen van verhalen, zgn. “oral history” voor de inwoners van Waal, Langerak, Nieuwpoort, Groot-Ammers en Streefkerk.
- het verzamelen van kennis over de geschiedenis van de vesting Nieuwpoort, onder meer vanuit de context van de Oude Hollandse Waterlinie.
- het onderhouden en uitbreiden van een verzameling van zaken waaruit de historie van Nieuwpoort blijkt.
- het aanwenden van kennis en inzet om historische zaken in de regio in goede staat te behouden.
- het bevorderen van historische kennis van de regio, het historisch bewustzijn versterken.
- het verschaffen van inzicht en verspreiding van kennis en informatie over de cultuur-historische omstandigheden in onze regio.

De Historische Kring Nieuwpoort staat midden in de samenleving en streeft er naar om de geschiedenis levend te houden en dicht bij de inwoners te brengen. Zij wil een centrale rol spelen in het historisch bewustzijn in de regio. De HKN richt zich met haar activiteiten op alle leeftijdsgroepen.

Vanuit de historische kennis en de collectie wil de HKN naar de jongere generatie een gidsrol spelen, ook binnen het domein van de educatie. Aan de bezoeker van deze regio wil de HKN het verhaal van het verleden vertellen.

2. Actuele situatie

Het Stadhuis/museum: De vereniging heeft voor haar huisvesting gebruik kunnen maken van het historische Stadhuis van Nieuwpoort met de aangrenzende Waag.

De afgelopen jaren was in Het Stadhuis ruimte voor het museum, wisselende tentoonstellingen, opslag van de documentatie, archieven, de textielcollectie, het papieren archief, o.m. vanuit genealogie. Tevens was het de locatie waar de vrijwilligers elkaar konden ontmoeten en hun activiteiten t.a.v. het collectiebeheer en de informatieopslag uitvoerden. De beneden verdieping, zgn. trouwzaal bood de HKN ruimte voor vergaderingen en bijeenkomsten. In een aantal ruimten in Het Stadhuis en de Waag waren elk jaar 2 wisselende tentoonstellingen ingericht. Permanent was er bezichtiging mogelijk van de stijlkamer en de tentoonstelling "Oude ambachten en dagelijkse gebruiken", er was een maquette van de vesting Nieuwpoort rond 1950 opgesteld, met daarnaast een kleine expositie van archeologische vondsten. In de Waag was een Winkeltje ingericht en een verkooppunt van de eigen publicaties. Openingstijden waren op donderdag van 10.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 13.30 tot 17.00 uur. Er werd rondgeleid door suppoosten, zowel door de permanente als door de tijdelijke tentoonstelling. Er waren gemiddeld 280 betalende bezoekers/jaar in de afgelopen 3 jaar. Daarnaast was er tijdens gratis openstelling tijdens andere activiteiten, zoals het breifestival, Kaarsjesavond en OMD veel belangstelling van bezoekers.

In de Waag waren het winkeltje en het uitgifte-/verkooppunt van informatie, verenigingsuitgaven etc. ondergebracht.

Doordat de eigenaar van het gebouw, gemeente Molenlanden, besloten heeft tot groot onderhoud en herschikking in gebruiksdoeleinden, is deze locatie voor de HKN vanaf 2020 tot 2022 niet beschikbaar.

In de overweging van de gebouweigenaar is bepaald dat de HKN in een gewijzigde situatie zal terugkeren na 2022. Hiervoor zijn, in overleg met de HKN als toekomstige gebruiker, bouwkundige aanpassingen aan het gebouw gepland. Hierbij spelen uitgangspunten als brede toegankelijkheid voor publiek en behoud van monumenten onder optimale voorwaarden van duurzaamheid.

De plannen voor de herinrichting van de ruimten die de HKN na 2022 tot haar beschikking krijgt zijn in ontwikkeling en worden in dit beleidsplan beschreven.

Archief: Het papieren archief en het textielarchief zijn vanaf medio 2020 grotendeels niet toegankelijk, de inrichting van de Stijlkamer en de permanente tentoonstelling zijn opgeheven. Wisselende exposities zijn m.i.v. 1-1-2020 in Het Stadhuis niet te realiseren.

Een deel van de verzamelde materialen, het zgn. 'depot' is opgeslagen in de stadsboerderij "Vredebest". De oud-bewoners van deze boerderij hebben deze in een legaat aan de HKN geschonken. Tot de afwikkeling van de nalatenschap is afgerond zal deze situatie ongewijzigd blijven.

De vereniging: De HKN heeft op 31-12-2019 350 leden, dit ledenaantal vertoont t.o.v. het jaar daarvoor een stabiele lijn.

Het bestuur van de vereniging bestond op 1-1-2020 uit 4 personen, waarbij het voorzitterschap werd waargenomen door de penningmeester. De voorzittersfunctie is vacant. Er is elk jaar een ledenvergadering in maart. In het najaar organiseert het bestuur een ontmoetingsavond voor de vrijwilligers.

De bestuursleden en de vrijwilligers van de HKN ontvangen voor hun werkzaamheden ten behoeve van de vereniging geen bezoldiging. Wel kan het bestuur jaarlijks besluiten om aan vrijwilligers een vrijwilligersvergoeding toe te kennen. Hierbij gelden de maximumbedragen zoals genoemd in artikel 2, lid, 6, Wet op de loonbelasting 1964.

De verenigingsactiviteiten worden verricht door vrijwilligers. Het verenigingsbudget wordt door de contributie van de leden bepaald, voor betaalde medewerkers is geen budget beschikbaar. Daarnaast is het streven op projectbasis subsidie aan te vragen.

Momenteel zijn er ongeveer 35 vrijwilligers. De activiteiten worden binnen de verschillende werkgroepen uitgevoerd. Om overzicht te hebben over de wijze waarop de verschillende activiteiten en werkgroepen functioneren is een organogram gemaakt.

Het imago van de vereniging is niet gestructureerd onderzocht.

Verenigingsactiviteiten: Door de HKN worden de volgende activiteiten georganiseerd: lezingen, excursies, Open Monumentendag, Waard om te Weten, Licht op de Linie, scholenprogramma, Waterlinie Belevingsdag, tentoonstellingen. De cursus 'Waard om te weten' en Open Monumentendag worden in samenwerking met andere regionale historische verenigingen georganiseerd (Historisch Collectief Molenlanden, kortweg HCM). T.b.v. het jaarlijkse verslag aan de leden wordt bijgehouden hoeveel er gebruik gemaakt wordt van de activiteiten.

De HKN presenteert zichzelf op de braderie in Nieuwpoort en neemt deel aan Kaarsjesavond. Tevens is er samenwerking bij bepaalde activiteiten met Schoonhoven in het zgn. Twin City project.

Tweemaal per jaar wordt "By Clockgeluy" uitgegeven, daarnaast is er 3x/jaar een nieuwsbrief. Er wordt gebruik gemaakt van de website, Facebook en Twitter.

Rondleidingen door Nieuwpoort worden door de HKN verzorgd op aanvraag en bij speciale activiteiten, er zijn een aantal vrijwilligers die zich als stadsgids binnen de vesting inzetten.

De HKN verwacht in de loop van 2020 de beschikking te krijgen over de stadsboerderij "Vredebest" Binnenhaven 24 te Nieuwpoort. Deze boerderij is door een legaat aan haar geschonken. Dit legaat is geaccepteerd door de leden. In welke vorm de exploitatie zal worden gerealiseerd is nog niet vastgelegd.

Het collectiebeheer wordt uitgevoerd door vrijwilligers op maandag en donderdag. Er is een actueel collectieplan uit 2019.

De genealogie werkgroep is zeer actief in verwerven en beheer van de gegevens, deze verzameling is vooral analoog.

Behoud van historisch erfgoed wordt bewaakt door actief te observeren in de omgeving, de vergunning verstrekking en planning door de gemeente te volgen. Er wordt door een vrijwilliger actief deelgenomen aan de Erfgoedcommissie. Deze commissie adviseert aan de gemeente Molenlanden.

Externe partners: De HKN onderhoud contacten met andere historische verenigingen in de regio, Historisch Collectief Molenlanden (HCM, overkoepelend orgaan van de historische verenigingen

binnen de gemeente Molenlanden), Historisch Overleg Alblasserwaard en Vijfheerenlanden (HOAV), Stichting Vestingstad. Vanuit dit overleg worden verschillende activiteiten georganiseerd. Daarnaast neemt de HKN deel binnen de stichting HANCA (Historisch, Archeologisch, Natuurlijk Collectief Alblasserwaard), die ten doel heeft een digitale kaart van het gebied te maken, waarop bepaalde waarden zijn aangegeven t.b.v. planvorming van de regio. Verschillende platforms en organisaties worden door de HKN bezocht of er wordt contact mee onderhouden, te weten: Stichting “Het Groene Hart” , “Den Hâneker”, Oud Hollandse Waterlinie, de Erfgoedtafel, Museumplatform, VVV Dordrecht, Ondernemers Vereniging Nieuwpoort Langerak, Gemeente Molenlanden.

PR en marketing wordt vanuit het bestuur georganiseerd, de secretaresse heeft hierin een aanzienlijke taak. De eigen website, Facebook en Twitter worden gebruikt voor snelle berichtgeving. “By Clockgeluy” is het verenigingsblad dat elk jaar 2x verschijnt, daarnaast verschijnt de nieuwsbrief. Persberichten verschijnen in “Het Kontakt” en in de regio bijlage van het AD. De mogelijkheid bestaat in de regionale zender ‘Klokradio’ verslag te doen van activiteiten van de HKN. De HKN verzorgt zelf publicaties van boeken over cultuur-historisch gezien, belangwekkende onderwerpen.

Financiën: De financiële continuïteit van de vereniging is gebaseerd op de volgende inkomsten: contributie, opbrengst boekverkoop, donaties, activiteiten en sponsoring. Er is op projectbasis sprake van het verkrijgen van subsidie.

Er is een solide financiële situatie gecreëerd, door reserveringen te doen voor de toekomstige ontwikkelingen.

Sterkte/Zwakte analyse :

Analyse zwakke punten:

- Het bestuur van de HKN bestaat uit 4 personen, dit vraagt om versterking, gezien de dynamiek van de vereniging op dit moment.
- Door de geplande bouwkundige aanpassingen in Het Stadhuis is het onzeker hoe de huisvesting en hierin specifiek de archiefruimte na 2022 kan worden ingericht.
- Om weloverwogen de koers van de HKN te bepalen is deskundigheid op diverse terreinen nodig, het bestuur heeft ondersteuning nodig van externen.
- Gezien de veroudering binnen de groep vrijwilligers is bewaking van de fysieke belastbaarheid een knelpunt.
- Het tijdstip waarop een aantal werkzaamheden worden uitgevoerd is voor vrijwilligers die aan het arbeidsproces deelnemen beperkend.
- Wat betreft de archivering die door de vrijwilligers wordt gedaan, zal er meer gebruik worden gemaakt van moderne vormen van archivering, er is niet genoeg inzicht om deze verandering te realiseren bij een aantal uitvoerders.
- Toepassing van ICT vraagt veel kennis en kunde in de uitvoering, hiervoor is scholing van mensen nodig en afstemming over de wijze waarop deze toegepast wordt.
- Gezien het feit dat er geen presentatie van de HKN zal zijn en er geen ontmoetingsruimte zal zijn na de verhuizing medio 2020 uit Het Stadhuis, bestaat het risico dat de HKN uit beeld verdwijnt en er vrijwilligers verdwijnen.
- Er is nog onduidelijkheid omtrent de positie van de HKN na 2022 in Het Stadhuis.
- Ontwikkeling van de plannen voor de stadsboerderij “Vredebest” vragen veel aandacht, tijd en energie.
- Er moeten forse inspanningen en onkosten worden gemaakt om de diverse projecten te ontwikkelen.

Analyse sterke punten:

- Er is een aanzienlijke groep trouwe vrijwilligers.
- Tijdelijke locatie voor vrijwilligershuisvesting is gevonden in het gebouw van Schiet- en IJclub op de Singel.
- De herinrichting van het museum in Het Stadhuis biedt uitdagingen en mogelijkheden.
- Tijdelijke tentoonstellingen op andere locaties in de diverse kernen bieden de mogelijkheid de HKN te tonen.
- De herinrichting biedt de uitdaging om de koers van de HKN opnieuw te bepalen.
- Er wordt onderzocht hoe de archiefruimte veilig en duurzaam in stand gehouden kan worden.
- Optimale archivering van het beeld- en geluidmateriaal wordt onderzocht en opnieuw ingericht.
- ICT biedt enorme mogelijkheden om de verschillende collecties in kaart te brengen en inzichtelijk te maken voor derden.
- Er is een budget beschikbaar om hardware te vervangen, zodat we de ICT optimaal kunnen inzetten en volgens de huidige normen kunnen werken.
- De acceptatie van het legaat “Vredebest” werd door de leden unaniem goedgekeurd in de extra ledenvergadering.
- Boerderij “Vredebest” kan een prachtige kans bieden om binnen de vesting Nieuwpoort een attractief element te realiseren.
- Er is veel deskundigheid nodig om de koers van de HKN uit te zetten, deze deskundigheid kan onder de leden worden gezocht of extern worden ingehuurd.
- Binnen de directe omgeving van de HKN bestaat veel goodwill om de organisatie te ondersteunen.
- Gemeente Molenlanden stelt zich zeer actief op om de ontwikkeling binnen de vesting Nieuwpoort te ondersteunen.
- De HKN neemt samen met de andere historische verenigingen (HCM) een sterke positie in voor wat betreft de ontwikkeling van het cultuur-historisch geïnteresseerde toerisme in de Alblasserwaard.
- Externe partijen, zoals de Erfgoedtafel, bieden veel ondersteuning aan de organisatie.

3. Beleidsplan, lange termijn (5 jaar)

De HKN zal als organisatie haar visie en missie voor de komende jaren niet veranderen, de doelstellingen blijven dezelfde. Echter de vorm waarin de HKN zich zal presenteren zal grote veranderingen ondergaan.

Het Stadhuis/museum: De HKN wil bij de herinrichting van Het Stadhuis de permanente tentoonstelling focussen op de Gouden Eeuw, de herdenking van 350 jaar Oude Hollandse Waterlinie is dan actueel. De vesting en Het Stadhuis lenen zich er uitstekend voor om de situatie rond het Rampjaar 1672 in Nieuwpoort uit te lichten en te presenteren voor een breed publiek. De verwachting is dat deze activiteit t.a.v. de inrichting van de locatie in Het Stadhuis gedurende minstens 3 jaar een boeiende publiekstrekker zal zijn.

De locatie Het Stadhuis zal vanaf 2022 opnieuw ingericht zijn met een ontvangst en werkruimte in de Waag. Er zal een betere toegankelijkheid van Het Stadhuis zijn, door een lift. Het Stadhuis zal

ingericht worden om de functies en de historie van de Oude Hollandse Waterlinie (OHWL) te laten herleven, gericht op beleven van de tijd rondom het rampjaar 1672.

De begane grond van de Waag zal toegang geven tot het museum. De 1^e etage van Het Stadhuis en de ruimte boven de Waag op de 1^e etage zullen in gebruik zijn als educatie- en tentoonstellingsruimte. De bestaande maquette van Nieuwpoort zal onderdeel uitmaken van de OHWL tentoonstelling.

Voor de inrichting van de OHWL tentoonstelling worden plannen ontwikkeld door de Projectgroep OHWL, waarvoor een betaalde projectbegeleidster is aangetrokken, Lyanne de Laat.

De HKN richt zich op het uitlichten van de ontstaansgeschiedenis van Het Stadhuis en de ontwikkeling van de vesting Nieuwpoort, waarbij haar suppoosten en rondleiders als ware ambassadeurs het verhaal van de stad en haar omgeving vertellen.

De groepen waarop het museum Het Stadhuis zich, naast de lokale en regionale belangstellenden wil richten, zijn mensen die onderdeel uitmaken van het zgn. slow-tourism, en het familietoerisme dat uit is op beleving van het historische verhaal.

Verenigingsactiviteiten: Veel informatie wordt via internet beschikbaar gesteld aan externe partijen. Hiervoor zal de HKN een invulling zoeken. Te denken valt hierbij aan een rol als ondersteuner/vraagbaak/stimulans. Hierbij zijn we actief met genealogie, fotobase collectie. Knelpunt kan hierbij zijn dat dit open en toegankelijk moet zijn. Hiervoor zijn de wettelijke kaders voor wat betreft de Privacy bescherming een punt van aandacht.

Nadat de plannen voor de herinrichting van Het Stadhuis voldoende gevormd zijn, gaat de HKN zich een plan vormen over de plaats waar de divers collecties opgeslagen zullen worden. Tevens zal worden overwogen of en hoe een presentatie voor de materialen uit de Stijkkamer en de archeologische scherven wordt gezocht. De ontwikkeling omtrent de stadsboerderij kan hierbij een rol spelen en biedt kansen en mogelijkheden die uitgebreid verkend en afgewogen worden.

Externe partners: Initiatieven die door andere partners in de regio worden genomen om het gebied op de kaart te zetten, zullen ondersteund en omarmd gaan worden. De HKN wil in deze samenwerking een actieve rol spelen. Voor wat betreft de samenwerking met ander historische verenigingen in het HCM (Historisch Collectief Molenlanden) verwacht de HKN dat de gemeente Molenlanden er op aan zal sturen dat de historische elementen op speerpunten per locatie zullen worden ondersteund en dat de verenigingen niet vrijblijvend hun eigen koers zullen kunnen blijven varen, maar zullen moeten afstemmen met elkaar. Hierop zal in het verenigingsbeleid zoveel mogelijk worden geanticipeerd.

4. Beleidsplan korte termijn (1jaar)

Interne organisatie van de ICT zal dit jaar een aanvang maken, waarbij we ons ten doel stellen dat er een informatie plan geschreven wordt, waarbij de privacyregels volgens de huidige wettelijke verplichtingen worden ingevuld.

Het bestuur zal in de loop van het jaar zoeken naar actieve leden, zodat het kan worden aangevuld tot 7 leden. Er is behoefte aan een voorzitter.

De statuten worden gemoderniseerd, zodat we tegemoet komen aan de eisen die de ANBI status ons stelt. Ook moeten de statuten ruimte bieden "Vredebest" optimaal en juridisch sluitend te gaan exploiteren.

De planontwikkeling van “Vredebest” zal een aanvang nemen, zodra de erfenis is afgewikkeld. Voor de exploitatie van “Vredebest” zal een juridisch sluitende vorm worden gevonden. Uitgangspunt is dat er geen onverantwoord financieel risico mag worden gelopen door de leden van de HKN en er mogelijkheden worden gecreëerd om vorm te geven aan een levensvatbare onderneming, die niet winstgevend hoeft te zijn.

De maquette van Nieuwpoort zal worden gereinigd en waar nodig gerestaureerd. Voor de maquette zal gezocht worden naar een inpassing in de tentoonstelling over de OHWL.

Om na medio 2020, als de HKN uit Het Stadhuis is, de zichtbaarheid van de vereniging en het contact met de vrijwilligers te behouden is een projectplan Dakloos geschreven. Hierin worden de activiteiten die de HKN ontplooit in kaart gebracht en gevolgd.

Er wordt een gidsengilde opgericht, waarbij de gidsen nu al voorbereid worden op hun taak als rondleider/verhalenverteller over de situatie in de Gouden Eeuw, de Oude Hollandse Waterlinie en specifiek rond het Rampjaar 1672 in onze regio.

De zichtbaarheid van de HKN zal verbeterd worden voor de inwoners van het werkgebied van de HKN, doordat we met wisseltentoonstellingen naar locaties toe gaan, digitale wandelingen door de tijd maken op locatie in woonzorgcentra in de verschillende kernen. We zullen deelnemen aan educatie projecten en deze aanbieden aan de scholen in de omgeving.

Deelname aan Licht op de Linie, Open monumentendag zal breder gecommuniceerd worden door een intensievere PR.

De relatie met Schoonhoven, “Het Groene Hart” zal intensiever worden aangehaald van de zijde van de HKN. Er zal met de Twin-City manager intensiever overlegd worden om de zuidzijde van de Lekoevers meer op de kaart te zetten en de relatie met “Het Groene Hart” te verstevigen.

De financiering van de OHWL tentoonstelling zal door de subsidieaanvragen gedaan bij de Erfgoedtafel e.a. gestalte krijgen. Daarnaast zullen we in de komende 2 jaar de resterende financiering rond moeten krijgen door sponsorgelden te werven. Hiervoor ontwikkelen we een plan.

We willen dit jaar een aanvang nemen om activiteiten ontplooiën waarmee we de HKN onder de aandacht brengen van een breder en vooral ook jonger publiek. We willen inspelen op actuele thema's. Te denken valt aan voeding (conservering), duurzaamheid/spaarzaam gebruik van grondstoffen en materialen (repair café), waterbeheer, grondgebruik en natuurlijke waarden, geografische ligging, zaken die, zowel in het verleden als nu, een rol spelen in onze samenleving.

Vooruitlopend op de aandacht die de viering van de OHWL gaat krijgen zoeken we naar thema's bij de activiteiten die hierbij aansluiten.

We willen ons ledenaantal omhoog brengen met 10%.

We willen onze vrijwilligers, suppoosten en rondleiders enthousiasmeren, zodat we bij de herinrichting van het Stadhuis met een groep deskundige gidsen/suppoosten veel geïnteresseerde bezoekers kunnen ontvangen en rondleiden door de vesting en de tentoonstelling in Het Stadhuis.

We willen de aandacht van de HKN voor de gehele Noordelijke strook van de Alblasserwaard, langs de rivier de Lek, tot uitdrukking brengen door in Streefkerk en Groot-Ammers activiteiten te realiseren, te denken valt hierbij aan de digitale rondleidingen, tentoonstelling op locatie.

Er zal een goed werkplan worden gemaakt voor de gezamenlijke behuizing met de gemeente Molenlanden na 2021.

Organogram
HKN.xlsx